

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 1. Quid, ac quotuplex Simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

SIMONIA.

DE Simonia vitio, quod non semel in Beneficiis ac Pensionibus, in aliisque rebus Ecclesiasticis affolet perpetrari, in presenti tractationem instituens, exprimam, quid sit ac quod duplex simonia. Pretij simoniaci diuisionem aperiam. Materiam eius quae est res spiritualis, vel spirituali annexam indicabo. Causas à Simonia excusantes expediam. Penas contra Simoniacos praefcriptas recensabo. Et restituendi, quae simoniace sunt accepta obligationem attexam.

SECTIO PRIMA

De Simonia Receptiores absque lite Sententiae.

CAPVT I.

Quid, ac quod duplex Simonia?

Simonia
definitio.

SIMONIA, cuius nomen ductum est à Simone Mago emere volente Spiritus sancti donum, *Act. 8. Est studiosa voluntas emendi, vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum pro temporali re, vel pretio.* Dicitur voluntas studiosa, id est deliberata, vt excludatur motus voluntatis non plene deliberatus, aut ex inculcata proficiens ignorantia Aut illa promissio, qua quis animo non quidem vere emendi, aut soluendi, sed decipiendi tantum, pollicetur aliquid temporale pro re sacra. Quia talis non habet vere emendi voluntatem, nec peccet graviter, alterum ad Simoniam inducendo, & externum Simonie opus praestando. Dicitur *emendi, & vendendi*, quibus signatur omnis commutatio, & omnis contractus non gratuitus, sine sit vera emptio, siue locatio, siue permutatio. Quia omne pactum, quo datur ius spirituale sub conditione, & onere, quod iure non est annexum, est Simoniacum. Adicitur *aliquid spirituale*, id est, quod aliquo modo supernaturale est, vt sunt gratia gratum faciens, Spiritus sancti dona, virtutes supernaturales, gratiae preuenientes, & gratiae datae, Sacramenta, officia ecclesiastica, consecrationes, ac benedi-

ctiones Ecclesiae, ornamenta sacra, vasa, Templum, &c. Adicitur, *vel spirituali annexum*, hoc est, quod cum aliquo spirituali habeat connexionem. Vel antecedenter, vt ius patronatus, vel consequenter, vt beneficia ecclesiastica, quia supponunt officium diuinum. Vel concomitanter, vt labor in praedicando, in ministrando Sacramenta. Apponitur demon: *pretio temporali*, si enim datur spirituale pro spirituali, non erit proprie Simonia, tametsi enim huius peccati consistit in eo, quod spiritualia pretio humano, vel re aliqua humana pretio estimabili commutentur. D. Thoma. 2. 2. quae. 100. a. 1. 1. syn. l. 4. ar. 10. cap. 81 §. 1. Suar. tom. 1. de Relig. l. 4. cap. 1. Lellius l. 2. c. 35 dub. 1. Azor. p. 3. l. 12. c. 1. q. 6 Reginald. 23. c. 121. Bonac. de simon. d. 1. q. 1. n. 1. & 2. Fill. tr. 45. n. 2. & 3.

Diuidio in primis Simoniam in eam, quae est diuina iure prohibita, & in eam, quae iure ecclesiastico. Iure diuino prohibita dicitur, tametsi scilicet naturali. Quia ratio lumine si dei edocta prohibet naturaliter quodammodo dicat, dona supernaturalia in temporalibus contractus non esse deducenda. Perfecto in lege gratiae de Simonia vitanda praecceptum datum non est, sed tantum naturale praecceptum explicatum matris. *Gratiae acceptus, gratiae dare.* Laym. l. 4. tr. 10. c. 8 §. 6. n. 61. Suar. to. 1. de Relig. l. 4. c. 2. Bonac. de simon. d. 1. q. 3. n. 1. & 2. Fill. tr. 45. c. 1. q. 3. & 4. & 5. Ex genere suo est peccatum lethale contra religionem, nec datur in ea veniale ex paritate materis, sed tantum ex inconsideratione, vel ignorantia habente veniale negligentiam admittentem. Quia ius, quod est tam ex parte materiae, quam ex parte obiecti, fit extrinsecum in actione vendendi re sacra malitia rei intrinseca quando

potest esse
leui.

intrinseca, unde dispensari in ea non potest, nisi materia talis actionis mutata. Attamen in foro exteriori puritas materie potest à simonia excusare, scilicet, quando pretium est longe inferius re tradita, quia tunc rationabiliter venditio non præsumitur ex c. *Et si qu. de sim.* ubi dicitur, non commississe simoniam cum, qui dedit equum Cardinali, à quo eiusdem frater erat accepturus Pallium; quia cum esset diues, equus erat quid modicum respectu illius decif. 480. Bonac. de sim. d. 1. q. 3. n. 1. c. 12. Snar. de Relig. t. 1. l. 4. c. 2. n. 3. Diana p. 5. r. 5. resol. 2.

4
Datur si-
monia iure
humano
prohibita.

Alia etiam simonia datur iure tantum humano prohibita, quia Ecclesia potest prohibere, ne res aliqua rei Sacrae adnexa vendatur, in talis rei reuerentiam. Verum plures inuenio, quarum venditione simonia iure humano tantum prohibita committitur. Prima est, permutatio beneficii cum beneficio alio absque legitima superioris auctoritate. Secunda resignatio beneficii propria auctoritate facta cum pensionis reservatione. Tertia, venditio beneficii. Quarta, alicuius rei ratione examinis acceptio. Quinta, venditio officii Ecclesiastici spiritualis, seu onus spirituale habentis. Hæc simonia propria est temporis legis gratia, atque ideo positua potest appellari. Est mortale peccatum ex vi sue speciei, quia est eadē cum simonia contra legē naturalem, quare etiam eiusdem substantialis gravitatis existit. Azor. l. 2. c. 1. q. 2. Reginal. l. 2. n. 155. Lessl. l. 2. c. 35. n. 25.

5
Simonia
Mentalis,
Conventio-
nalis &
Realis.

Secundo diuido simoniam in Mentalem, Conventionalem, & Realem. Mentalis est duplex, una sumitur pro interno proposito committendi simoniam, etiam si nullatenus exteriorem præbeat in actum, ut alia vitia mentalia. Alia accipitur pro illa actione, quæ fit mente simoniaca, sed ex se, & circumstantiis simoniam non præfert. Dum autem iura de simonia mentali loquuntur, non sunt intelligenda de simonia mentali hoc primo modo explicata, quia solum propositum sub penas Ecclesiasticas cadere non potest, cum Ecclesia de internis non iudicet. Conventionalis est illa, quando non solum est propositum internum, sed etiam ad externam conventionem proceditur, sine tamen executione saltem vtrinque facta: & hæc conventio fit verbis expressis, & directis, vel obliquis & obscuris, aut nutibus. Unde hæc simonia duplex est, altera, in qua neutra ex parte ad actum exteriorē proceditur dandi, vel recipiendi, seu quæ vtrinque tantum in promissione consistit. Altera, quæ ex una parte exterius cōpletur, ex altera vero non datur, cum alius dat statim spirituale, alius autē solum temporale promittit, vel è contrario. Realis autem dicitur, quando pactio ex utraque parte est completa saltem inchoatē, ut si collatio beneficii facta sit, & pars pretij soluta. Lessl. l. 2. c. 35. dub. 6. Reginal. l. 2. n. 153. Nauar. sum. c. 23. n. 102. Filliu. tr. 45. c. 10. q. 1. Azor. p. 3. l. 12. c. 1. c. 2.

CAPVT II.

De triplici simoniaco pretio.

6
De munere
à Manu.

Triplex est pretium, quod pro re spirituali tradi solet, cuius traditione simonia committitur. *Munus à Manu, à Lingua, ab Obsequio* c. saluator. 1. q. 3. vocabulum *Munus* Escob. & Mend. Theol. Mor. Tom. VI. l.

non ita accipiendum ut significet donum liberale, ac gratuitum: sed potius debitum iustitiæ commutatiuæ, adeoque gravamen aliquod. Per *Munus à Manu* intelligo non solum pecuniam, quod est pretium propriè dictum: sed etiam rem omnē materialem mobilē: quæ quomodocumque pretio sit æstimabilis: item debiti remissionem, aut dilationem solutionis. Tolet. l. 5. c. 84. n. 5. Suar. l. 4. c. 38. num. 7. Nauar. c. 3. num. 101. Filliu. tract. 45. num. 12. Sylui. 2. 2. q. 100. a. 5.

Per *munus à Lingua* intelligo laudē adulationem, preces pro aliquo interponendas, ex vi pacti expressi, vel taciti, ut res aliqua spiritualis vicissim conferatur: v. c. si quis det Antonio beneficium, ut pro se Principem exoret. At si nullum pactum præcessit, vel si preces postulate non fuerint à beneficij, vel rei spiritualis collatore, censentur factæ gratis, & simoniæ culpam non inducunt. D. Th. 2. 2. q. 100. a. 5. ad 3. Suar. l. 1. cap. 40. numer. 12. Lessl. l. 2. cap. 35. num. 118. Nauar. cap. 23. num. 102. c. 107.

Per *munus ab Obsequio* intelligo quæcumque obsequia alia, aut seruitia alicui præstita, vel præstanda sub obligatione conferendi beneficium Ecclesiasticum vel aliam rem spiritualem, v. g. si quis collatori sine alio salario inferuire velit, cum expresso, vel tacito pacto conferendi beneficium. Tamen simonia non erit alicui gratis inferuire, aut alia obsequia præstare cum spe ut in eorum remunerationem ad Ecclesiasticum quibus beneficium præstentur, aut instituantur, modo pactum absit implicitum. Bonac. de sim. d. 1. q. 1. §. 1. n. 8. Filliu. tr. 45. n. 6. Profecto hæc diuisio in *Munus à Manu à Lingua & ab Obsequio*, sufficiens est, ut necessarium non sit, aliud membrum adicere, quia omnia bona temporaria, & externa, quæ in commutationem veniunt possunt, vel ad bona fortunæ spectant, vel per verba vocis aut scripturæ, vel per alia corporis membra præstari valent. Laym. l. 4. tr. 10. c. 6. l. 2. §. 5.

CAPVT III.

De simoniæ Materia quæ est rei spiritualis?

Materia simoniæ est res aliqua Sacra spiritualis, & supernaturalis. Unde committitur hoc vitium vendendo gratiam simonia est sanctificantem, Eucharistiam, & alia Sacra-menta, atque Sacramentalia, reliquias, &c. se. *spiritualis* eius dixerim de misericordiæ operibus exteris, nempe de actionibus & obsequiis sepe. *naturalis* liendi mortuos, immolendi infirmos, &c. quia hæc opera ex se non sunt res Sacrae, sed naturales. Reginal. l. 2. n. 208. Filliu. tr. 45. n. 23. Valent. 3. d. 6. q. 16. p. 2. Hinc quis culpam simoniæ incurrat, quis ab huiusmodi labe liber euadat, hæc conclusionibus enuntio.

Simonia est, pro iure sepulture: siue ut quis in certo Ecclesiæ loco possit sepeliri aliquid simonia est, tanquam pretium exigere. Tamen licet pretium datur non possit pro sepultura aliquid exigi, ut re, aut ex pretium, poterit, si sponte offeratur pro iure vel sepultura.